

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2023

1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta

Luodon kunnan tarkastuslautakunta koostuu viidestä varsinaisesta jäsenestä, jolla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanvaltuusto on nimennyt tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 08/2021- 5/2025. Tarkastuslautakunnan valtuutetut ja varajäsenet toimintavuoden aikana ovat:

8/2021 – 5/2025:

| <u>Valtuutettu</u> | <u>Varajäsen</u> |
|---|------------------|
| Sten Bobacka, ordförande | Heidi Edén |
| Pernilla Löfs-Grankulla, viceordförande | Markus Svenlin |
| Katarina Barkar | Joakim Svenfelt |
| Andreas Peltola | Johnny Blomqvist |
| Barbro Bång | Marianne Rahja |

Lakisääteisen tarkastuksen on suorittanut KPMG Oy Ab vastuullisena tilintarkastajana OFGR Martin Slotte. Kansliasihteeri Maria Peltomaa on toiminut lautakunnan sihteerinä.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään Kuntalain 121 § mukaan seuraavasti:

”Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta, valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi, valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.”

Tarkastuslautakunta on tutustunut mm. seuraaviin asiakirjoihin:

- hallintoelinten pöytäkirjat
- talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2023-2025
- henkilöstöraportti 20223
- laaja hyvinvointikertomus 2021-2025
- kunnanhallituksen allekirjoittama tilinpäätös vuodelle 2023
- tiivistetty loppuraportti vuoden 2023 tilintarkastuksesta, taseanalyysi ja OFGR Martin Slotten allekirjoittama tarkastuskertomus.

Lautakunta on työssään noudattanut vahvistettua työohjelmaa ja on kokoontunut 8 kertaa toimintavuotena 2023. Hyväksytyn tarkastusohjelman painopisteenä on kyseisenä vuotena ollut kaavoltus- ja konsernipalveluiden toimiala. Lautakunta on vuoden aikana tutustunut toimintaan ja kuullut virkamiehiä.

Kuntalain 84 § mukaan tarkastuslautakunta vastaa kunnan sidonnaisuusrekisteristä. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Lautakunta on vuoden aikana käsitellyt valtuutettujen ja virkamiesten sidonnaisuuksia ja päivittänyt sidonnaisuusrekisteriä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025. Talousarvioon sisältyvät tavoitteet toiminnalle ja taloudelle. Tarkastuslautakunnan arvio siitä, ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet perustuu vuoden 2023 tilinpäätökseen, kunnallisten hallintoelinten pöytäkirjoihin ja elinten edustajien kanssa käytyihin keskusteluihin.

2. Toteutuneiden toimenpiteiden arviointi aikaisempien arviointikertomusten perusteella

Kuntalain 121 § mukaan ”Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta”.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelle 2022 todetaan, että strategiset tavoitteet toteutuivat suurilta osin ja että lautakunnat suurilta osin toteuttivat toimintakohtaiset tavoitteensa. Tarkastuslautakunta totesi, että Luodon kunnan taloudellinen tulos vuonna 2022 on jälleen kerran hyvä.

Tarkastuslautakunnan toteaa, että laantunut koronapandemia on jättänyt jälkensä kunnan toimintaan myös vuonna 2022. Pandemian seuraukset näkyvät mm. henkilöstön lisääntyneen sairauspoissaolojen kautta. Lautakunta suhtautuu myönteisesti kaikenlaisiin panostuksiin, joita tehdään hyvinvoinnin lisäämiseksi organisaatioissa ja kunnan asukkaiden keskuudessa. Lautakunta panee erityisesti merkille kunnan panostukset lasten ja nuorten terveyteen ja kannustaa myös jatkotoimenpiteisiin asukkaiden hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Tarkastuslautakunta toteaa, että työterveydenhuollon kustannukset kasvoivat huomattavasti vuonna 2022. Lautakunta suhtautuu myönteisesti kunnan panostuksiin henkilöstön hyvinvointia edistäviin toimiin, jolla voidaan vähentää poissaoloja ja turvata henkilöstön saatavuus.

Kunnanhallitus ei käsitellyt vuoden 2022 koskevaa arviointikertomusta.
Kunnanvaltuusto käsittely tilintarkastuskertomuksen, arviointikertomuksen ja tilinpäätöksen 29.5.2023 § 26.

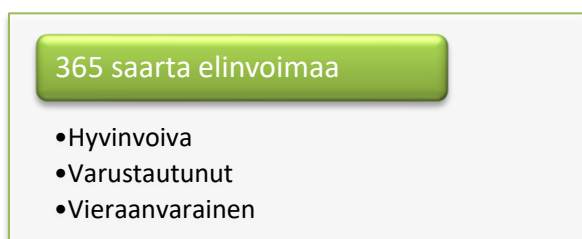
3. Miten toiminnan ja talouden tavoitteet ovat toteutuneet

a) Strategiset tavoitteet

Visio 2030: Luoto on menestyvä ja viihtyisä asuinkunta osana hyvinvoivaa seutua.

Luodon kunnan strategiset tavoitteet vuosille 2019-2030 ovat:

Strategiset painopistealueet



Hyvinvointia läpi elämän

Luodossa asukas on keskipisteessä. Osallistuminen ja vastuu ovat toimintamme ydin. Meille osallistuminen merkitsee, että luomme kuntalaisille mahdollisuudet elää hyvä elämä kaikissa elämänvaiheissa.

Varhaiskasvatusta ja perusopetusta on edelleen tarjolla jokaisessa kunnan osassa ja kannustamme koulutustason nostamiseen. Toiminnasta vastaa osaava ja motivoitunut henkilökunta, joka omaksuu uudet kasvatusopilliset tiedot ja toteuttaa ne käytännössä. Erytistarpeet on huomioitava paremmin esikoulussa. Kannustamalla koulutustason nostoon on meille tärkeää. Luomme monipuolisen asumistarjonnan kaiken ikäisille.

Yhteenkuuluvuutta vahvistetaan lisäämällä kunnan ja yhdistyselämän välistä yhteistyötä. Kuntalaisten yhteiset kohtaamispaikat vahvistavat identiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Luonto- ja kulttuurielämykset parantavat elämänlaatua ja edistävät hyvinvointia. Kulttuuritoiminta vahvistaa omaa identiteettiä.

Kaikille hyvä elämä

- Osallistaminen asukkaat keskiössä
- Sosiaalinen, fyysinen ja psyykinen hyvinvointi
- Syrjäytyneisyyden ja väärinkäytön riskit huomioiden
- Agenda 21:n mukainen kestävä kehitys

Koulutus

- Koulutukseen kannustaminen "tieto on cool"
- Osaava, sitoutunut henkilöstö
- Uusien pedagogisten menetelmien nopea käyttöönotto
- Oikeanlaista opetusta oieassa paikassa (erityistarpeet huomioiden)

Varhaiskasvatus

- Innostavaa johtajuutta
- Järjestelmällinen jatkokoulutus ja rekrytointi
- Sijaispankin käyttöönotto

Hyvää asumista kaiken ikäisille

- Eri ikäryhmien tarpeet huomioidaan
- Monipuolinen, tarkoituksenmukainen ja riittävä asuntotarjonta

Identiteetti ja yhteenkuuluvuus

- Viihtyisiä kotaamis- ja kokoontumispaikkoja kaikissa kunnan osissa
- Luonto- ja kulttuurielämyksiä kaikille
- Monikielisyys huomioidaan

Lisääntynyt yhteistyö yhdistysten ja kolmannen sektorin kanssa

- Järjestelmällinen yhteydenpito ja aito kumppanuus yhdistysten kanssa
- Sopimukseen perustuvat avustukset otetaan käyttöön

Varustautuneena tulevaisuuteen

Valmistaudumme hyvin tuleviin muutoksiin. Jatkuva väestönkasvu edellyttää vastuullista johtajuutta ja viisaita päätöksiä. Haluamme parantaa kykyä ennakoida tulevaisuutta, huomioida riskit ja hyödyntää mahdollisuuksia. Innovatiiviset ratkaisut edellyttävät koko kunnalta luovaa ajattelua.

Kuntatalouden on aina oltava tasapainossa. Kansalliset poliittiset päätökset ovat vaikeasti ennustettavissa. Talousarvioiden ylijäämillä rakennamme puskurin tuleville investointitarpeille. Palvelutuotannon taloudelliset vaikutukset ovat aina oltava kansallista keskiarvoa parempia.

Yhdyskuntasuunnittelun tulisi perustua kokonaisnäkemykseen. Varhaiskasvatuksen lisääntynyt kysyntä vaatii uusia rakennusinvestointeja ja henkilöstön rekrytointia. Väestönkasvu vaatii aktiivista kaavoitusta, asuntotuotantoa ja infrastruktuurin laajennusta.

Tulevaisuuden Luodossa asukkaat asettavat entistä korkeammat vaatimukset elämänlaadulle, kannustavalle arjelle ja kestävälle ja joustavalle elämäntyyliille. Luodolla on kaikki edellytykset saavuttaa tämän trendin. Kokonaisvaltainen hyvinvointi perustuu virkistysmahdollisuuksien ja kulttuuritarjonnan jatkuvaan kehittämiseen. Kestävyys näkyy energia-, jätteidenkäsittely- ja liikenneratkaisuissa. Digitalisaatio kehittää kunnallista palvelutuotantoa ja tekee asukkaiden elämästä joustavampaa.

Muutokset ennakoiden

- Osallistava poliittinen johtajuus
- Vastuullinen johtajuus
- Henkilöstön sitoutuminen kaikilla tasoilla
- Alueellinen yhteistyö

Kokoanisäkemykseen perustuva kestävä yhteiskuntasuunnittelu

- Kunnalla on kunnianhimoiset omaa toimintaa koskevat ympäristö- ja ilmastotavoitteet
- Ilmastoriskit huomioidaan kiinteistöjen ja infrastruktuurin kunnossapidossa ja rakentamisessa
- Ilmastoriskit huomioidaan kaavoituksessa
- Uusiutuvia energialähteitä hyödynnetään paremmin
- Kaikkia kiinteistöjä hyödynnetään tehokkaammin
- Kestävää resurssien hyödyntämistä (indikaattorien mukaan)
- Olemassa olevien kylärakenteiden vahvistaminen

Kestäviä energia-, jäte- ja liikenneratkaisuja

- Kaikki kunnan omistamat kiinteistöt lämmitetään uusiutuvalla energialla 2025
- Hajakuormituksen vähentäminen vesistöissä, asuntokannan liittymisaste vesiverkoston 85 %
- Joukkoliikenteen lisääntyvän hyödyntämisen mahdollistaminen
- Kunnanomistamat autot ilmastoviisaita 2025
- Latausasemia ja bioenergiälähteitä saatavilla kunnassa

Elämänlaatua ja hyvinvointia

- Ymäristöystävällisiin valintoihin ja kestäväan elämäntapaan kannustaminen
- Panostaminen virkistysmahdollisuuksiin Luodon urheilupuistossa ja kunnan eri osissa jatkuu
- Virkistys- ja kulttuuritoimintojen kehittäminen ja näkyvyyden lisääminen
- Hyvintöimiva hoitotyö joka huomioi vanhusten ja liikuntarajoitteisten tarpeita ja omaa kykyä
- Toimiva monialainen yhteistyö Pohjanmaan hyvinvoinnialueen kanssa oppilashuollossa ja keiken ikäisten ennaltaehkäisevässä työssä

Talous tasapainossa

- Toimintakustannukset asukasta kohden ovata alle maan keskiarvon
- Velkataakka asukasta kohden ei ylitä maan keskiarvoa
- Tuloveroaste tulisi alittaa maan keskiarvon
- Tulorahoitusta käytetään investoinen rahoittamiseen
- Kriisikuntakriteerit eivät täyty

Väestönkasvu

- Kunta kasvaa vuosittain noin 60 henkilöllä
- Aktiivista kaavoitusta ja infrastruktuurin käyttöönottoa tonttitarjonnan turvaamiseksi kaikissa kunnan osissa
- Liikenneturvallisuus taataan panostamalla kevyen liikenteen väyliin

Tehokas palvelutuotanto

- Uusia digitaalisia palveluratkaisuja
- Optimaalinen palvelurakenne ja hyvin toimivat digitaaliset järjestelmät
- Innovatiiviset, luovat ratkaisut kaikilla sektoreilla

Elinkeinoelämä ja työllisyys

- Työllisyystaso on maan 10 parhaan joukossa
- Teollisuustonttien tarjonta turvataan
- Joustavien tilaratkaisujen tarjonta
- Aktiivinen osallistuminen yritysten perustamiseen ja työvoimarekrytointiin liittyvään alueelliseen yhteistyöhön

Strategiset investoinnit

- Varhaiskasvatuksen uusi yksikkö
- Kevyen liikenteen väylät
- Panostus kiinteistöjen uusiutuviin energialähteisiin
- Kiinteistökohtaisten viemäriverkostojen laajentaminen ilmastotavoitteen saavuttamiseksi

Välkommen till Larsmo Tervetuloa Luotoon

Luodon on entistä paremmin hyödynnettävä niitä vetovoimatekijöitä, jotka herättävät asukkaissamme ja ympäristössämme myönteisiä mielikuvia. Voimme vahvistaa kunnan alueellista vetovoimaisuutta ja lisätä Luodon tulomuuttoa panostamalla markkinointiin ja viestintään.

Tulomuutto vastaa lisääntyneeseen työvoimatarpeeseen, mikä mahdollistaa taloudellisen kasvun ja vakauden jatkumisen.

Panostamalla lisääntyneeseen tulomuuttoon vahvistamme samalla omaa kotouttamisosaamistamme. Palvelutuotanto tulisi paremmin huomioida uusia monipuolisia tarpeita.

Vetovoimatekijät

- Luonto ja saaristoympäristö
- Rannaläheinen asuminen
- Viihtyisät asuin ympäristöt
- Hyvä palvelutarjonta lähietäisyydellä
- Palvelulupaus kuntalaisille

Markkinointi, viestintä

- Hyvän imagon ja myönteisten mielikuvien ylläpitäminen
- Myönteiset kertomukset jotka inspiroivat
- Helposti saatavilla olevaa tietoa kaikille

Tulomuutto

- Asuntojen ja tonttien tarjona tasapainossa
- Työvoiman lisääntyvä maahanmuutto
- Hyvä kotouttaminen

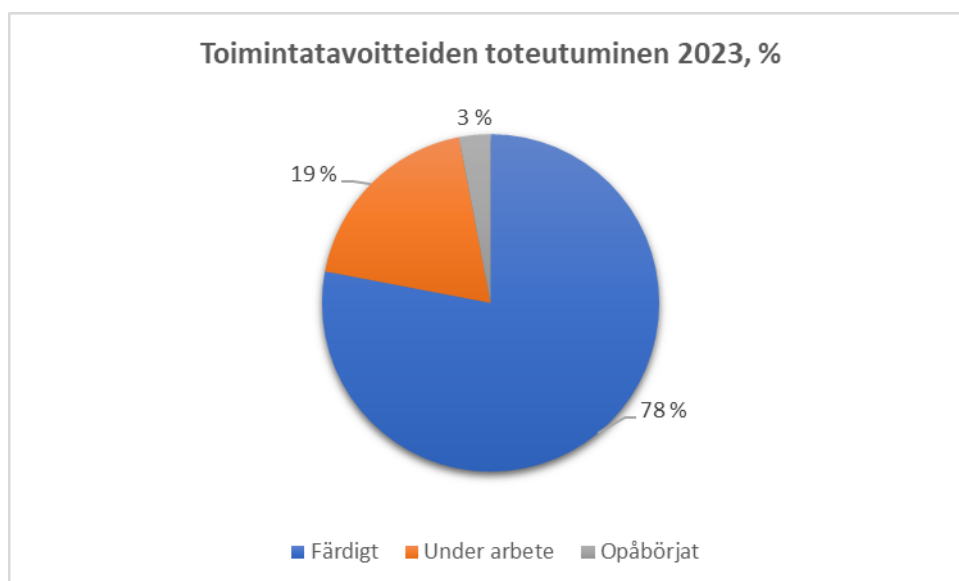
Talousarvion strategiset tavoitteet ovat suurilta osin toteutuneet.

b) Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Toiminnan ja talouden arviointi hallintokunnittain

Eri toimialueille asetettujen tavoitteiden toteutumisen tarkastuksen yhteydessä todettiin:

Lautakunnat ovat suurilta osin saavuttaneet niille asetetut tavoitteet.



Toimintatavoitteiden toteutumisaste, tilinpäätös 2023

Keskusvaalilautakunta

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 10 200 € alle budjetin.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 2 700 € alle budjetin.

Kunnanhallitus

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet yleisesti ottaen toteutuivat. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 304 379 € alle budjetin. Summaan sisältyvät seuraavat kustannuskokonaisuudet: kunnan johto ja yleinen hallinto, työllisyys, maaseutu- ja elinkeinokehitys, hanketoiminta, yleiset sisäiset palvelut, kiinteistöhallinto, maahanmuuttajien kotouttaminen ja Köpmanholmen.

Henkilöstöjaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Huomioitavaa on, että sairaspöissaolot ovat hieman laskenut edellisvuoteen verrattuna.

Ruoka- ja siivouspalvelujaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Ruoka- ja siivouspalvelujaoston nettokustannukset olivat noin 65 500 € alle budjetin. Kauden taloudelliset tavoitteet saavutettiin yleensä ottaen.

Suunnittelujaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat osittain. Monet kaavat ovat työn alla. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 16 800 € alle budjetin.

Hyvinvointipalvelujen jaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat osittain. Taloudelliset tavoitteita ei saavutettu ja nettokustannukset olivat noin 65 100 € yli budjetin. Kulttuuritoiminnan nettokustannukset olivat noin 13 200 € yli budjetin, vapaa-ajantoiminnan nettokustannukset olivat noin 39 900 € yli budjetin, työväenopiston noin 8 800 € yli budjetin ja tapahtumien noin 4 100 € yli budjetin.

Konserniohjauksen jaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin.

Koulutuspalveluiden lautakunta /Ruotsinkielinen koulujaosto/ Suomenkielinen koulujaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat osittain. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat osittain; varhaiskasvatuksen nettokustannukset olivat 296 800 € yli budjetin, sivistyshallinnon nettokustannukset olivat noin 34 800 € alle budjetin, perusopetuksen nettokustannukset olivat noin 101 100 € yli budjetin ja toisen asteen ja muun koulutuksen nettokustannukset olivat noin 3 600 € alle budjetin.

Teknisten palveluiden lautakunta

Tarkastuslautakunnan arvioi, että lautakunnan toimintatavoitteet toteutuivat osittain. Taloudellisia tavoitteita saavutettiin osittain; teknisen hallinnon nettokustannukset olivat noin 89 800 € alle budjetin, tiet ja muut yleiset alueet noin 105 800 € alle budjetin, liikuntapaikat ja vapaa-ajanalueet noin 8 400 € alle budjetin, kiinteistöt noin 171 100 € alle budjetin, sisäiset tekniset palvelut noin 32 600 € yli budjetin, rakennusvalvonta noin 36 400 € yli budjetin, ympäristönsuojelu noin 10 800 € alle budjetin ja kiinteistöinventointi noin 44 200 € alle budjetin.

Investoinnit

Investointiosuus ei täysin toteutunut ja nettokustannukset olivat 7,66 miljoonaa €, joka tarkoittaa, että investointibudjetti alittui.

Muut kommentit:

Lautakunta suhtautuu myönteisesti kaikenlaisiin hyvinvointia lisääviin panostuksiin organisaation sisällä ja kuntalaisten parissa. Lautakunta panee erityisesti merkille kunnan panostukset lasten ja nuorten terveyttä edistäviin toimiin ja kannustaa myös jatkotoimenpiteisiin tulevien ongelmien torjumiseksi sekä asukkaiden hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi.

4. Henkilöstö

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä ja henkilöstökertomuksessa olevien tietojen perusteella tarkastuslautakunta toteaa lyhyesti seuraavasti:

Henkilöstövahvuus ja sen rakenne

Luodon kunnan palveluksessa olevien määrä kasvoi hieman 2023. Eniten henkilökuntaa löytyy sivistys- ja varhaiskasvatustoimesta. Yli 88 % henkilökunnasta on naisia.

Ikärakenne ja eläköityminen

Työntekijöiden keski-ikä oli 46,25 vuotta, eli hieman matalampi edellisvuoteen verrattuna (46,4 vuotta 2022). 19 työsopimusta päättyi, joista 6 eläköitymisen myötä, 8 lopetti muista syistä ja 5 on siirtynyt toiselle työnantajalle liiketoiminnan siirron myötä. Arvion mukaan 3-7 kunnan työntekijöistä jää eläkkeelle lähivuosina. Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 59,6 vuotta (62,5 vuotta 2022).

Sivistystaso ja osaaminen

Kirjattuja koulutuksia ja kurssipäiviä oli 479 (490 vuonna 2022). Koulutussuunnitelma päivitettiin.

Esimiehet ja johtajuus

Esimieskoulutuksia järjestetään tarvittaessa. Esimiehet seuraavat henkilökunnan vointia esimies-alaiskeskustelujen kautta. Kyseisiä keskusteluja on käyty. Työilmapiirin kartoitus tehdään vuosittain.

Hyvinvointi työpaikalla sekä poissaolo

KELA:n korvaukseen oikeuttavan työterveyshuollon kustannukset kasvoivat ja olivat 157 003 € (171 202 € vuonna 2022). Yhteensä 5 613 sairaudesta johtuvaa poissaolopäivää kirjattiin 2023 (5 863 päivää 2022).

Henkilöstökustannukset

Kokonaispalkkamenot eläke- ja sosiaalikulut mukaanluettuna sekä valtuutettujen palkkiot olivat noin 13,5 miljoonaa € (12,3 milj. 2022). Tehtäväkohtaisen palkkauksen ja henkilökohtaisten lisien periaatteita noudatetaan.

Muut kommentit:

Lautakunta suhtautuu myönteisesti panostuksia henkilöstön hyvinvointiin, jolla voidaan vähentää poissaoloja ja turvata henkilöstön saatavuus.

5. Riskienhallinta, sisäinen valvonta ja konserniohjaus

Tilinpäätös toimii hyvänä selontekona kunnan riskienhallinnasta. Myös konserniohjauksen jaoston seuranta koskien kunnan tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien konserniohjusta on tehokasta. Lautakunta haluaa kiinnittää huomioita organisaation ohuuteen, mikä voi liittyä huomattava henkilöstöriski. Uuden henkilökunnan rekrytointi ja työntekijöiden hyvinvointi on huomattava riskitekijä, joka voi vaikeuttaa toiminnan strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista

6. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Rönnliden Invest Oy

Missio

Rönnliden Invest Oy on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa tarjoamalla riittävästi toimitiloja ja toimintamahdollisuuksia uusille yrityksille strategisen osakkuuden ja uusien yritystilojen tai palveluyksiköiden rakentamisen kautta.

Visio

Yhtiön tarkoituksena on tuottaa voittoa. Voitto uudelleeninvestoidaan vahvistaakseen kunnan yrittäjyyttä ja työllisyyttä pitkällä tähtäimellä.

Tavoite

- Hyvin hoidetut ja asianmukaiset yritystilat.
- Hyvin hoidetut ja asianmukaiset toimintatilat sosiaali- ja terveysalan toiminnalle
- Sopivien tilojen tarjoaminen start-up yrityksille
- Baltic-kiinteistön kehittäminen muutetun asemakaavan mukaisesti
- Päivittäistavarakaupan perustaminen Baltic-kiinteistön uudelle liiketontille
- Kunnan ilmastotavoitteiden toteuttaminen.
- Kunnan vetovoimaisuuden vahvistaminen

Tavoitteet saavutettiin.

Fastighets Ab Larsmo Bostäder Kiinteistö Oy

Missio

Kiinteistö Oy Larsmo Bostäder on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa tarjoamalla riittävästi asuntoja ja eri asumismuotoja rakentamalla tarvittaessa uusia vuokrakiinteistöjä kunnan eri osa-alueille. Vuokra-asuntojen tulee olla hyvin hoidettuja ja asuntojen sisäilmaston on oltava hyvä. Asuntojen on oltava houkuttelevia vuokramarkkinoilla.

Visio

Yhtiö huolehtii siitä, että kiinteistöt ovat houkuttelevia ja hyvässä kunnossa. Vuosittaiset korjaukset ja kunnossapito toteutetaan yhtiön omin varoin.

Tavoite

- Tarjota hyvin hoidettuja vuokra-asuntoja asuntoa hakeville kaikissa kunnan osissa.

Tavoite saavutettiin.

Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy

Missio

Kiinteistö Oy Centrumhuset on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa koskien keskusta-alueen kehittämistä hallinnoimalla Equity-kiinteistöä.

Tavoite

- Yksi Luodon kunnan kokonaan omistama yhtiö, joka tarjoaa asianmukaisia tiloja sosiaali- ja terveystoimelle, kunnan kirjastotoiminnalle sekä elinkeinoelämälle.
- Kiinteistöhallinto on tehokasta, eli kiinteistö on hyvin hoidettu ja taloudellisesti omavarainen. Tavoitteet saavutettiin.

Larsmo Vatten och Avlopp Ab Oy

Missio

Larsmo Vatten och Avlopp Ab Oy on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa, jonka mukaan asukkaille tulisi tarjota sosiaali- ja terveysministeriön laatuvaatimukset täyttävää käyttövedettä sekä järjestää jätevesien käsittelyn kunnan toiminta-alueella. Yhtiö ylläpitää ja huoltaa käyttömaisuutta siten, että ne täyttävät viranomaisten asettamat vaatimukset.

Visio

Yhtiön toiminta tulisi olla omavaraista. Toimitusvarmuus turvataan yhtiön johtoverkoston oikealla mitoituksella ja kunnossapidon avulla. Oma vedentuotanto tulisi kattaa kunnan koko kulutuksen. Vuosittaisiin korjauksiin ja kunnossapitoon käytetään yhtiön omia varoja.

Tavoite

- Hyvänlaatuisen talousveden toimittaminen kuluttajille.
 - Riittävä talousveden laadusta ja toimintahäiriöstä tiedottaminen asiakkaille.
 - Jätevesiverkoston rakentaminen riittävän rakennuspaikkatarjonnan ylläpitämiseksi kaikissa kunnan osissa.
 - Vesihuoltolaitos on omavarainen.
 - Vuotovesimäärien sekä toimituskatkosten seuranta
- Tavoitteet saavutettiin osittain.

7. Tavoitteet talouden tasapainottamiseksi ja niiden arviointi

Kuntaliiton alustavan tilinpäätösanalyysin vuodelta 2023 (julkaistu 6.2.2024) mukaan kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätökset vuodelta 2023 eivät täysin vastaa odotuksia. Kuntatalouden tunnuslukuja voidaan edelleen pitää vahvoina.

Kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruiseksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä. Tulosta kuitenkin varjostaa se, että ilman poikkeuserien tuntuva apua kuntatalouden tila olisi ollut raskaasti alijäämäinen.

Terveydenhuollon uudistuksen seurauksena kuntien toimintakulut pienenevät arviolta 50–60 prosenttia, kun taas verotulojen muutos oli verorästien vuoksi pienempi.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonaa euroa. Keskimääräiset korkokustannukset kuntien lainakannassa nousivat kuitenkin selvästi markkinakorkoa vähemmän.

Terveydenhuoltouudistuksen taloudelliset seuraukset selviävät vasta vähitellen, mutta loppuvuoden ennusteet osoittavat, että kuntien väliset erot kasvoivat edelleen viime vuonna.

Luodon kunnan talous jatkuu vakaana. Sekä vuoden 2023 alkuperäisessä budjetissa että vuoden aikana tehdyissä budjettimuutoksissa odotettiin alijäämää. Tulos oli 11 467 euroa ylijäämäinen. Taseen aikaisemmat ylijäämät ovat 19,6 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi yhteensä 10 293 577 euroa, mikä ylitti talousarviomuutoksen 88 577 eurolla. Verotulot edellisenä vuonna olivat 19 665 207 euroa. On syytä huomata, että veroja koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Valtion osuuksia tuloslaskelmassa on yhteensä 9 918 570 euroa (edellisvuotena 16 502 154 euroa).

Toimintatulot olivat 3 019 747 euroa, mikä on laskua vuoteen 2022 verrattuna (3 973 794 euroa).

Toimintakulut laskivat 37 895 256 eurosta 21 248 509 euroon. Suurin muutos kustannuksissa on ostopalvelujen väheneminen, joka johtuu sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen vastuun ja rahoituksen siirtymisestä hyvinvointialueelle. Henkilöstökulut nousivat osittain aiempaa suuremman henkilöstömäärän, mutta myös johtuen sopimusperusteisista palkankorotuksista.

Lainoja rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta oli vuoden 2022 lopussa 22 500 000 euroa. Vuotta myöhemmin vuoden 2023 lopussa lainoja oli yhteensä 31 200 000 euroa. Kaikki lainat ovat lyhytaikaisia, mikä tarkoittaa, että ne on uusittava tai maksettava takaisin vuoden kuluessa eräpäivästä 31.12.2023. Korkokulut olivat 903 530 euroa, kun ne vuonna 2022 olivat 46 606 euroa.

Tarkastusvaliokunta suhtautuu tulevaisuuteen hieman huolestuneena, vaikka vuoden 2023 tulos voidaan hyväksyä.

Kunnan toiminnan painopiste on nyt koulutuksessa.

8. Arviointijärjestelmä

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on talousarviossa päätettävä keskeisistä toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Siksi tilinpäätöksestä on selvästi käytävä ilmi mitkä nämä keskeiset tavoitteet ovat. Talousarvion muiden yksittäisten toimintojen tavoitteiden toteutuminen tai toteutumisen taso on käytävä ilmi tilinpäätöksestä.

Lautakunta toteaa, että tavoitteiden toteutumisen raportoinnin esittely ja tarkkuus on saavuttanut selkeän tason ja tavoitteiden toteutuminen käy ilmi. Talousarvio voi toimia arvioinnin perustana tarkastuslautakunta- ja kunnanvaltuustotasolla.

9. Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että kunnan talous on vakaa ja että toimintaa on hoidettu asianmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa tilivelvollisille hyvän arvosanan. Suorittaessaan lakisääteistä tehtäväänsä tarkastuslautakunta ei ole nähnyt aihetta poiketa tässä arviointikertomuksessa, hallituksen toimintakertomuksessa ja tilintarkastajan raportissa esitetyistä arvioista.

Luodossa 21. toukokuuta 2024

Sten Bobacka, puheenjohtaja

Katarina Barkar

Barbro Bång

Andreas Peltola

Pernilla Löfs-Grankulla